וועטער:
וואלקנדיק — שניי

Largest Circulation
of any Newspaper entering Jewish Homes in Western Canada.

אידישן וואַרט

The Israelite Daily Press

מער פאַרשפּרייט
אין די אידישע היימען פון מערב קאַנאַדע
ווי אַלע אַנדערע אידישע און ענגלישע
צייטונגען צוזאַמען

זון אויפגאַנג — 7.53
זון אונטערגאַנג — 4.35

Vol. 21, No. 263. Wed. Nov. 25, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. רערשיינט יעדן טאָג חוץ שבת און זונטאָג מיטוואך, טו כסלו, תרצ"ב.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

נחום סאָקאָלאָוו איינגעלאַדן פון מוסולמאַנישן פירער צו באַזוכן מוסולמאַנישע קאָנפערענץ אין ירושלים

שאוקאַט אלי, אינדיש מוסולמאַנישער פירער, גיט אים אַ־בער די איינלאַדונג אין אַ לייגנערן שמועס. — סאָקאָלאָוו דערקלערט, פאַרוואָס ער קאָן ניט אָננעמען די איינלאַדונג

(ספּעציעלע טעלעגראַמע צו "דאָס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאָנדאָן, נאָוו. 25 (איטא). — נחום סאָקאָלאָוו איז זיך צוזאַמענגעקומען מיט דאָס נעראַטאָ צווייטשעה'דיקן שמיר עם מיט שאוקאַט אלי, באַוואוסטער אינדיש מוסולמאַנישער פירער, וועלכער האָט אויף אַ שטאַרקן איינפלוס אויף די אַראַבער אין ארץ־ישראל. אינם משך פון דעם שמועס האָט שאוקאַט אלי פאַרגעשלאָגן סאָקאָלאָוון אַז קומען קיין פּאַלעסטינע און פאַרלייגן דעם ציוניסטישן צד פאַר דער אַלוועלטלאַכער מוסולמאַנישער קאָנפערענץ וואָס וועט קומען צוזאַמען אין ירושלים.

"די דערשיינונג פונם פרעזידענט פון דער אידישער אָנגעטער פאַר דער "אויס־לאַמישער קאָנפערענץ קאָן אַבער קיין באַטראַכט ווערן ווי אַ פּאַסיקע פאַר־בעריטונג פאַר אַ "רונדער־טיש" קאָנפערענץ".

"איך האָב אויף אַ שטאַרקן איינפלוס אויף די אַראַבער אין ארץ־ישראל. אינם משך פון דעם שמועס האָט שאוקאַט אלי פאַרגעשלאָגן קאָנפערענץ אין פּאַלעסטינע און פאַרלייגן דעם ציוניסטישן צד פאַר דער אַלוועלטלאַכער מוסולמאַנישער קאָנפערענץ וואָס וועט קומען צוזאַמען אין ירושלים.

"איך האָב אויף אַ שטאַרקן איינפלוס אויף די אַראַבער אין ארץ־ישראל. אינם משך פון דעם שמועס האָט שאוקאַט אלי פאַרגעשלאָגן קאָנפערענץ אין פּאַלעסטינע און פאַרלייגן דעם ציוניסטישן צד פאַר דער אַלוועלטלאַכער מוסולמאַנישער קאָנפערענץ וואָס וועט קומען צוזאַמען אין ירושלים.

"די דערשיינונג פונם פרעזידענט פון דער אידישער אָנגעטער פאַר דער "אויס־לאַמישער קאָנפערענץ קאָן אַבער קיין באַטראַכט ווערן ווי אַ פּאַסיקע פאַר־בעריטונג פאַר אַ "רונדער־טיש" קאָנפערענץ".

קאָנפערענץ. האָט נחום סאָקאָלאָוו גע־מאַכט די פאָלגנדיקע דערקלערונג פאַר דער אידישער טעלעגראַפן אגענטור:

"די אידישע אָנגעטער וואָלט האָר־ציק באַגריסט די מעלאַכטיקייט פון אַ "רונדער־טיש" קאָנפערענץ מיט די אַראַבישע פאַרשטייער כדי צו קומען צו אַ פריינטלאַכער פאַרשטענדיקונג, אזא קאָנפערענץ מוז אָבער פאַרלייכטיק צו־נעריינט ווערן. און איידער זי ווערט אַראַנזשירט, מוזן דורכגעפירט ווערן געוויסע פאַרהאַנדלונגען.

"די דערשיינונג פונם פרעזידענט פון דער אידישער אָנגעטער פאַר דער "אויס־לאַמישער קאָנפערענץ קאָן אַבער קיין באַטראַכט ווערן ווי אַ פּאַסיקע פאַר־בעריטונג פאַר אַ "רונדער־טיש" קאָנ־פערענץ".

קאַלין מעקפּעיל דערקלערט פאַר "ד. א. זז." זיין קאַנדידאַטור פאַר מעיאָר

מיר גיבן היינט איבער דעם דריטן אַרטיקל פון דער סעריע "מעיאָר קאַנ־דידאַטן", מיט דער פּלאַטפאָרם פון מר. קאַלין מעקפּעיל. מאַרגן וועלן מיר פאַרענדיקן די סעריע, מיט די דערקלע־רונגען פון מעיאָר וועב און דוש.

קאַלין מעקפּעיל

איך האָב אַרויסגעשטעלט מיין קאַנ־דידאַטור פאַר מעיאָר אין די קומענ־דיקע שטאַטיקע וואָלן פאַר די פאָלגנ־דיקע אורזאַכן:

עדשטנס — ווייל איך גלויב, אַז אין וויניפּעג איז פאַראַן אַ גרויסע קער־פערשאַפט פון ווייליער וועלכע קאָנען ניט פאַרטראָטן ווערן ווי געהעריק פון וועלכן עס אין אַנדער קאַנדידאַטן.

איך בין פאַר קאָנסטרוקטיווער עני־דערונג פון אונזער גאַנצן געזעלשאַפטלי־סיסטעם צו אַ נוצלאַכער פּראַדוקציע אינשטאַט פאַר פּראַפיט.

פאַר צווייטנס יאָר צייט האָב איך שטודירט פאַרשיידענע נעזעלשאַפטלי־כע און עקאָנאָמישע סיסטעמען און איך בין, שטענדיק ווילנ צו לערנען פון אַלצדינג, ניט געקוקט צו בין איך איינשטימיק מיט דעם אָדער ניט.

דער פאַקט וואָס אין אַרלייך פון דעם דאָזיקן פּעליאָר האָב איך נע־קאָנט אָנגענומען מיט $25 און אויפ־מיינען אין אַכט יאָר די גרעסטע ביז־נעס פון דעם פאַרט אין מערב קאַנאַ־דע, דאַרף אַפּעלירן צו די יעניקע וועלכע כע וויל־ן פּראַקטישע עפּישעענסי. אויב ניט, פּרובירט צו טאָן דאָס זעלבע.

אַז אינטערוויו מיט מיר וועלכן פון אין פון מיינע צאַלרייכע אידישע פריינט וועט אייך איבערצייגן אין מיין יר־דיקייט, פאַרשטענדיקונג און פּע־איקייט צו פאַרטרעטן אַלע ראַכן פון קאָלאָן אַלס אויער נעקסטער מעיאָר.

אויפריכטיק, אייערער,
קאַלין מעקפּעיל.

אַ ווינער אוניווערסיטעט קאָן פאַרלירן אַמעריקאַנער פילאַנטראָפּן

וועלן ניט געבן קיין געלט, אויב אַנטיסעמיטן וועלן בושעווען

ספּעצ. טעלעג. צו ד. א. זז. פון "איטא"

ווין, נאָוו. 25 (איטא). — אַ אידי־שע מאַסן־פאַרזאַמלונג צו פּראָטעסטירן קעגן דעם אַנטיסעמיטיזם אין די עסט־ריכער אוניווערסיטעטן איז דאָ פאַר־געקומען לעצטן אונטג, ביי וועלכן דר. מאַרקוס, פּרעזידענט פון דער אַרגאַנ־יזאַציע פון אידישע סטודענטן פון אויס־לאַנד, איינשליסדיק אַמעריקע, איז געווען דער חופּש דערערד.

דר. מאַרקוס האָט דערקלערט, אַז אַ סך אַמעריקאַנער אַרגאַניזאַציעס האָבן צוגעשיקט אַנפראַגעס וועגן די לעצטע אַנטיסעמיטישע אומרוען אין ווינער אוניווערסיטעט. די לעקציע וואָס די אומרוען אין בערלינער און ווינער אוניווערסיטעטן האָבן געדאַרפט לערנען די אַמעריקאַנער פילאַנטראָפּן, האָט ער נעזאָגט, אין, אַז זיי זאָלן פריער פאַר־זיכערן אַ יושר'דיקע באַציאונג צו אַי־דישע סטודענטן אויערדן זיי כאָטש זייער אַ מיליאָניקע ביישטייערונגען פאַר אַ נאָר דער וועט אויסגעשלאָסן ווערן פון דעם טראַקטאַט אין אַרץ־ישראל.

דאָס וועט זיין מר. קינגס ערשטער באַזוך אין דער וועסט זינס די אַלגע־מיינע וואָלן מיט אַנדערהאַלבן יאָר צו־ריק.

וו. ל. מעקענזי קינג

אטאַוואַ, אָנט., נאָוו. 25. — די מאַ־ניטאָבער ליבעראַלע דעלעגאַציע ביי דער זיצונג פונם נאַציאָנאַלן קאָמיטעט פון דער פאַרטיי דאָ האָט באַוואוזן דעם פירער פון דער פאַרטיי, מר. קינג, צו באַזוכן "ווינעפּעג". די ציט פון מר. קינגס באַזוך דאָ איז באַשטימט געוואָרן אויף יאַנוואַר 10טן.

אַ קאַהען דערוואַרט גרעסערע דערגרייכונגען פאַר'ן ציוניזם

גלויבט אַז נייע בריטישע רעגירונג איז סימפּאַטיש צום ציוניזם

איזראַעל קאַהען, סעקרעטאַר פון דער אָלוועלטלאַכער ציוניסטישער אָרגאַני־זאַציע, לאָנדאָן, ענגלאַנד, האָט נעכטן אונטן אַרדעסירט אַ פאַרזאַמלונג פון אַרום 400 מענשן אין ציון זאַל.

מ. דזש. פינקלשטיין האָט פאַרגע־שטעלט דעם רעדנער, מר. פינקלשטיין האָט נערעדט וועגן דער אייניקייט וואָס האַלט צוזאַמען דאָס אידישע פאָלק אין פאַרשיידענע לענדער. דער וואוגש צו־ריקצוקערן זיך קיין ארץ־ישראל, האָט מר. פינקלשטיין געזאָגט, איז דער חופּש פאַקטאָר וואָס האַלט די אידן נעאַיניקט.

ישראל קאַהען האָט אין זיין רעדע צווישן אַנדערע געזאָגט, אַז ניט נע־קוקט אויף דעם פאַקט וואָס די מינאָ־הטעען רעכט זיינען פאַרזיכערט נע־וואָרן פון דעם וועראַלער טראַקטאַט, האָבן דער אידן אויסגעוואַנדערט קיין ארץ־ישראל אין לענדער וועלכע זיינען באַוואוינט געוואָרן פון דעם טראַקטאַט נעוואָרן אַז אַי־דישע סטודענטן אויערדן זיי כאָטש אַ מיליאָניקע ביישטייערונגען פאַר אַ נאָר דער וועט אויסגעשלאָסן ווערן פון דעם טראַקטאַט נאָר דער גרויסער מלחמה, ווי וועגן עס איז פריער.

"דאָס איז אַן אַנדייטונג", האָט דער רעדנער געזאָגט, "ווי ווייניק צוטרוי די אידן האָבן אין דעם מיינאָריטעטן נעזעץ פונם טראַקטאַט".

מר. קאַהען האָט אויסגעדריקט זיין חויכשעענונג צו דעם וואָס די קאַנאַדער אידן האָבן געטאָן אין דער אַרבעט פאַר דעם ווייטער אויפבוי פון ארץ־ישראל אַלס זיער היימלאַנד.

ענגלישע לאָרדן פאַרלאַנגען אַן "אייזערנע האַנט" אין אינדיע

לאָנדאָן, נאָוו. 25. — שטרייטנע מיטלען צו באַרואיקן אינדיע, איינשלי־סנדיק די דעפּאָרטאַציע פון מאַהאַטמאַ גאַנדי פון לאָנד, זיינען געפאָדערט נע־וואָרן אין לאָרדן הויז, אין פאַל אויב די אינדישע קאָנפערענץ וועט דורכ־פאַלן און אומזונס וועלן זיך ווידער צעפאַלאָקערן אין אינדיע.

לאָרד לאַמינגטאָן, אונטער־סעקרעטאַר פאַר אינדישע ענינים, האָט דערקלערט פאַרן לאָרדן הויז, אַז זייער אַן ערנסטע לאַגע עקזיסטירט אין אינדיע. צוליב די טעראָריסטישע אַקטיוויטעטן געצילט קעגן דער בריטישער הערשאַפט. ער האָט דערקלערט, אַז די רעגירונג אין אַנטשלאָסן אונטערצודריקן טעראָריזם.

לאָרד בערנטספאָרד האָט דערקלערט, אַז זינט גאַנדי האָט אָנגעפאַנגען זיין אומגעהאָרזאַמקייט קאַמפּיין, זיינען אַמוויניקסטנס צוועלף ענגלישע אין אינדיע דערמאָרדעט געוואָרן אָדער זיי־נען מערדערלאַך אַטאַקירט געוואָרן.

לאָרד עליבענק האָט עס געפאָדערט די דעפּאָרטאַציע פון גאַנדי, אויב ער וועט צוריקקערנדיק זיך אַהיים ווידער אָנפאַנגען זיין אומגעהאָרזאַמקייט פּראָפּאַגאַנדע.

לאָרד לאַמינגטאָן, אונטער־סעקרעטאַר פאַר אינדישע ענינים, האָט דערקלערט פאַרן לאָרדן הויז, אַז זייער אַן ערנסטע לאַגע עקזיסטירט אין אינדיע. צוליב די טעראָריסטישע אַקטיוויטעטן געצילט קעגן דער בריטישער הערשאַפט. ער האָט דערקלערט, אַז די רעגירונג אין אַנטשלאָסן אונטערצודריקן טעראָריזם.

לאָרד בערנטספאָרד האָט דערקלערט, אַז זינט גאַנדי האָט אָנגעפאַנגען זיין אומגעהאָרזאַמקייט קאַמפּיין, זיינען אַמוויניקסטנס צוועלף ענגלישע אין אינדיע דערמאָרדעט געוואָרן אָדער זיי־נען מערדערלאַך אַטאַקירט געוואָרן.

אַנטי-אידישער באָיקאָט אין פּוילן צעפלאַקערט זיך

פּוילישע קרעמער היינגען אויס שילדן "קריסטלאַכע געשעפטן" — ענדעקישע סטודענטן, אויסגעפּוצט אין גרינע בענדלאַך, לאָזן ניט קיין קונדס אין אידישע געשעפטן. — אידישע באַלאַנלעס באַפוצן זייערע פערד מיט גרינע בענדלאַך

(ספּעציעלע טעלעגראַמע צו "דאָס אידישע וואָרט" פון "איטא")

וואַרשע, נאָוו. 25 (איטא). — דער אויפשריפט "קריסטלאַכע געשעפטן" וועט איצט אַרויסגעשטעלט אויף אַ סך פּוילישע קראַמען אין שטאָט אין דער פּראַוינץ, צוליב דער ווילד־סטער אַנטי־אידישער באָיקאָט פּראָפּאַ־גאַנדע וואָס האָט זיך צעפלאַקערט אין בערן לאַנד.

די פּוילישע־אידישע צייטונג "נאַווי דזיענניק" פאַרעפנטלאַכט איצט יעדן טאָג לאַנגע ליסטן פון אַזעלכע אויפשריפטן כדי די אידישע קונדס זאָלן זיי וויסן און אויסמיידן זיי.

בעת די אַנטי־אידישע אַגיטאַציע האָט זיך שטאַרק צעפלאַקערט אויבערן לאַנד, איז אָבער אינערלאַכער "פריד" אויבנ־אויף איינגעשטעלט געוואָרן, און קיין אַטאַקעס אויף אידן קומען ניט פאָר. דאָך פאַרבלייבט דער ווילנער אויסוועד־סיטע, וועלכער האָט געוואָרט געפעגט ווערן נעבטן, דערווייל געשלאָסן. אין די אַנדערע אויסוועדסיטען, וואָס זיי־נען געפעגט געוואָרן, האָבן זיך עשאַפן אַן אָפּגרונט צווישן די אידישע אין ניט אידישע סטודענטן, און זיי קוקן נאָך אַלץ אויף די צוויטייט ווי אויף פיינטלאַכע לאַגערן.

מחנות סטודענטן, וואָס פירן אַן דיי באָיקאָט באַוועגונג, האָבן אָנגענומען דאָס גרינע בענדל פאַר זייער עמבלעם. פאַרפּוצט מיט אַזעלכע בענדלאַך, באַ־וואַכן זיי די מערק און דערלאַזן ניט

מאָרגן אונט לעצטע איד. וואָל פאַרזאַמלונג

די לעצטע אידישע מאַסן פאַרזאַמ־לונג אין פאַרבינדונג מיט די מוניציי־פאַלע וואָלן דעם שטאָט, ווערט פאַר־רופן פון דער אינדעפּענדענט ליובאַר פּאַרטיי אויף מאָרגן (דאָנערשטאָג), 8.30 אונט., אין פּרידזאָל, 418 אבער־דין עוועניו.

די פאַרזאַמלונג וועט אַדרעסירט ווערן פון דר קאַדזאַטאָ און דר אַר־בעטער פּאַרטיי, אַלדערמאַן בלומבערג און דזיריוואַרד, און סקול טראַסטי קאַר־דזיאַטאָ אויערבאַך, מרס. לאָו און עד. מעקגרעט. עס וועלן אויך רעדן אַלד. נרעי אין דר. י. פּעלדמאַן, י. א. טשער־ניאַק וועט זיין פאַרזיצער

יאַפּאַנעזער רוקן זיך נעענטער צו כינעזיש-מאַנדזשורישער גרעניץ

ביקדען, מאַנדזשוריע, נאָוו. 25. — מענשטוים אויף מיט טרופּן פון מאָר־שאַל טשאַנג.

די יאַפּאַנעזער באַהויפּטן, אַז זיי זענען ניט בראָה צו פאַרקאַפן אויפן דאָנעצק פון מאַראַשאַל טשאַנג טשינגטשאַן. עס וועלן אָבער צוגעגעבן, אַז שפּעטער וועט יאַפּאַן אַפּשר מוזן פאַרקאַפן די טשאַנג, צוליב דער נעפאַר פון קאָנצענטראַציע פון כינעזישע אַר־מיען דאָרטן.

פאַרטדעטער פון גרויס בריטאַניע, די פאַראייניקטע שטאַטן, פראַנקרייך און אַרגענטינע זיינען נעכטן אָנגעקו־מען קיין מוקדען פון טאָקיאָ, אויסצו־פאַרשן דעם נעגנט וואו די יאַפּאַנעזי־שע און כינעזישע טרופּן האָבן זיך צו־זאַמענגעשטויסן.

——(::)——

פּרויען פון יוג. היב. רעל. פירן אָן קאַמפּיין

די פרויען פון יוגיטער היבר־רעליף פירן איצט דורך זייער צווייטן וערקאַטן קאַמפּיין פאַר פאָנדן, און דייטן אַפּעלירן צום עולם פאַר בעריי־טאַרעליקע ביישטייערונגען פאַר דער זייער גרויסער צאָל נויט באַדערפטיקע אידישע פאַמיליעס, באַזונדערס די קינדער, וועלכע מוזן באַזאָרגט ווערן מיט שפּיז, קלייידער און אַ דאַך אי־בערן קאָפּ.

די יוגיטער היבר־רעליף קאָן זיך בשום אופן ניט פאַרגיטן מיט דער אויסגעשפּראָכענער צאָל דרינגליקע פאַרן אין דער פרויען — פאַראיין אַפּעלירט פאַר באַלדיקער הילף, כדי אייסצומיי־דען כאָטש די בעדערפטיקע נויט פאַרן

קאַנאַדער באַפעלקערונג איז אַנדער 10 מיליאָן

אַטאַוואַ, נאָוו. 25. — די צענזוס ציפערן פאַר אָנטאַריאָ, די מאַריטימע פּראָווינצן און די פּרעריי פּראָווינצן זיי־נען שוין סומירט געוואָרן. זיי צייגן, אַז די קאַנאַד, באַפעלקערונג וואָלט געווען איצט 9 מיליאָן מיט 681 טויזנט, אויב די באַפעלקערונג פון קוועבעק און בריי־טיש קאָלומביאַ פאַר וועלכע דאָ ציפערן זיינען נאָך ניט פאַרטיג, וואָלט פאַר־בליבן ניט נענענדערט פאַר די לעצטע 10 יאָר. עס איז אָבער אַזוי גוט ווי זיכער, אַז זייער וואוקס פון 319 טויזנט, וואָס וועלן אָפּסאַכן די 10 מיליאָן פאַר קאַ־נאַדע.

איבער האַלב פון קאַנאַדער נאַציאָ־נאַלער הלואה שוין געדעקט

מאָנטרעאַל, קוועב., נאָוו. 25. — די פּוילע באַריכטן בנוגע דעם נאָנג פון דער 150 מיליאָן־דאָלאַרגער אינער־לאַכער הלואה פאַר דער ערשטן טאָג (מאַנטאָג) צייגן, אַז די סומע פון 60 מיליאָן דאָלאַר אין פאַר דעם טאָג אָנגעריכט געוואָרן. פאַר נעכטיקן טאָג האָבן שוין די אָבאָנירונגען איבערגע־טראָפן מער ווי האַלב פון דער הלואה.

די מיטלידער פון דער צענטראַלער אָרגאַניזאַציע וואָס האָט דעם אויפזיכט אויף דער פאַרשטיטונג פון דער הלואה דריקן אויס זייער צופרידנהייט מיט די רעזולטאַטן פון די ערשטע צוויי טעג. זיי צייגן אָבער אַז, אַז דער ערש־טער טייל פון דער הלואה איז געדעקט געוואָרן פון גרעסערע אָבאָנענטן, און אַז ס'איז זייער וויכטיק פאַר דעם פּול־שטענדיקן דערפאָלג פון דער הלואה, אַז איצט שולן מערערע קלענערע אינ־וועסטאָרן באַטייליקן זיך אין איר.

יידיעות זיינען אָנגענומען וועגן קלאַנגען אין נויראָק, אַז די רעגירונג מאַכט איצט די הלואה כדי צו דעקן די צינזן אויף די נאַציאָנאַלע חובות. די דאָזיקע קלאַנגען וועלן דאָ אָפּגע־גאַרעט אָפּגעלייקנט. די הלואה ווערט נעמאַכט הויפּאַכאַך פאַר אַרבעטלאָ־זיקייט רעליף, און צו שטיצן די פאַר־ווינען, צו פינאַנסירן די רעליף טעטי־קייטן, ווי אויך פאַר די נאַציאָנאַלע אייזנבאַנען.

מאַנדזשוריע

יאַפּאַנעזישע טרופּן זיך נעענטער צו כינעזיש-מאַנדזשורישער גרעניץ

ביקדען, מאַנדזשוריע, נאָוו. 25. — מענשטוים אויף מיט טרופּן פון מאָר־שאַל טשאַנג.

די יאַפּאַנעזער באַהויפּטן, אַז זיי זענען ניט בראָה צו פאַרקאַפן אויפן טשינגטשאַן. עס וועלן אָבער צוגעגעבן, אַז שפּעטער וועט יאַפּאַן אַפּשר מוזן פאַרקאַפן די טשאַנג, צוליב דער נעפאַר פון קאָנצענטראַציע פון כינעזישע אַר־מיען דאָרטן.

פאַרטדעטער פון גרויס בריטאַניע, די פאַראייניקטע שטאַטן, פראַנקרייך און אַרגענטינע זיינען נעכטן אָנגעקו־מען קיין מוקדען פון טאָקיאָ, אויסצו־פאַרשן דעם נעגנט וואו די יאַפּאַנעזי־שע און כינעזישע טרופּן האָבן זיך צו־זאַמענגעשטויסן.

——(::)——

ריכטער חייסט פאַר־כאַפּן קאָמוניסטישע פּראָטאָקאָלן

טאָראָנטאָ, נאָוו. 25. — ריכטער ריי האָט אַרויסגעגעבן אַ באַפעל צו אַרויסקיקן די פּראָטאָקאָלן פון דער קאַנאַדער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, — לויטן אורטייל אַרויסגעגעבן בנוגע די קאָמוניסטישע פירער, וואָס האָבן דער־קלערט די קאָמוניסטישע פּאַרטיי פאַר אומגעזעצלאַך און אַז איר איינגעטום קאָן אָפּגעסקירט ווערן.

ריכטער ריי האָט באַטאָנט אין דעם באַ־פעל, אַז "די קאָמוניסטישע פּאַרטיי פון קאַנאַדע, אַ סעקציע פונם קאָמוניס־טישן אינטערנאַציאָנאַל, איז אַן אומגעזעצלאַכע אָרגאַניזאַציע".

פּראָפ. איינשטיין קומט קיין אַמעריקע אין געהיים

כערלין, נאָוו. 25 (איטא). — ווי עס ווערט באַקאַנט דער אידישער טע־לעגראַפן אגענטור, וועט פּראָפ. איינ־שטיין קומען אין געהיים קיין אַמעריקע נאָ, קאַליפאָרניע, אויפן ווינטער. ער וועט אָבער ניט פאָרן דורך נויאָרק און ער זאָגט ניט אויס ווען ער וועט פאָרן, און דער נאָמען פון דער שיף מיט וועלכער ער פאָרט וועט געהאַלטן ווערן אין געהיים.

——(::)——

מאַסקאַטשעוואַנער שטעט קלייבן אויס זייערע מוניציפּאַלע באַאַמטע

רעדוישינע, קאַסק., נאָוו. 24. — מוניציפּאַלע וואָלן אין קאַסקאַטשעוואַ־נער גרעסערע שטעט זיינען נעכטן דורכגעפירט געוואָרן.

אין רעדוישינע איז ווידערדרעווילס געוואָרן פאַר מעיאָר דער עקס־מעיאָר מעקאַרא. ער האָט געקראָגן 3.563 שטי־מען צו 2.593 פאַר וואַלטער סטאַ, 2.317 פאַר מעיאָר דזשיזיאָס באַלפאָר און 222 שטימען פאַר דעם קאָמוניס־טישן קאַנדידאַט, הערבערט קאָורט.

מיסדזשוש, נאָוו. 24. — דזשיזעס האַוטאָרן איז דערוויילט געוואָרן מע־יאָר פון שטאָט מיט 2.552 שטימען, צו 2.335 שטימען פאַר אַלד. דזשאַ־סאָן, צווייטער מעיאָר קאַנדידאַט.

מאַסקאַטון, קאַסק., נאָוו. 24. דזשאַ־ן. אַנדערוואָר, צווייטער אינזשינער און געוועזענער אַלדערמאַן, איז דער־ווילט געוואָרן מעיאָר מיט 3.224 שטימען, צו 2.082 שטימען פאַר מר. מיכס; 1.528 פאַר דזש. קערנס און 165 פאַר אַלסאַל האַרטיי.

קיין איין אַרבעטער קאַנדידאַט פאַר אַלדערמאַן איז ניט דערוויילט געוואָר־דען.

די בירגער האָבן געשטימט לטובת אַ נייעם בריק פאַר 850 טויזנט דאָלאַר און אַ שפּיטאָל פּלגל פאַר 200 טויזנט דאָלאַר ווי רעליף אַרבעטן, פאַר וועלכע דאָ די שטאָט וועט דאַרפן בייטראָגן בלויז אַ טייל.

נאָרט בעטלפאָרד, קאַסק., נאָוו. 24. — דזש. א. גרעגאָרי, עקס־מעיאָר פון שטאָט, איז דערוויילט געוואָרן מע־יאָר, שלאָגנדיק דעם איצטיקן מעיאָר, ל. א. פּאַנטאָן, מיט 776 שטימען צו 426.

מעמפאַס, קאַסק., נאָוו. 24. — ד. ה. דזשעפּעס, ע. מעקסוועל א. ס. ד. ד. אַנדערוואָר, צווייטער אינזשינער, איז געוועזענער אַלדערמאַן, איז דער־ווילט געוואָרן מעיאָר מיט 3.224 שטימען, צו 2.082 שטימען פאַר מר. מיכס; 1.528 פאַר דזש. קערנס און 165 פאַר אַלסאַל האַרטיי.

קיין איין אַרבעטער קאַנדידאַט פאַר אַלדערמאַן איז ניט דערוויילט געוואָר־דען.

אויפריכטיק, אייערער,
קאַלין מעקפּעיל.

אַנב-אורחא

פון מאַרקס

די וועלט גייט נאָך ניט אונטער

אפשר האָט איר שוין געהערט די מעשה. עס קאָן זיין, אַז איך אַליין האָב זי ביי אַן אַנדער געלעגנהייט שוין דערציילט. אבער אַ שיין מעשה'לע איז עס, און עס פּאַסט מיר דאָ צום רוזל, אין קיילא, וועל איך עס שוין דערציילן נאָך אַמאָל.

ס'איז די מעשה מיט יענעם אידן (און אפשר איז דאָס געווען נאָר אַ גוי, — עס טרעפן קלוגע גויאים אויך), — וואָס האָט געהערט ווי אַ פּראָפעס־סאָר דערקלערט, ווי אַזוי אין 17 מיליאָן אַז יאָרן אַרום די וועלט וועט אונטער־גיין.

אַ דערשראָקענער פרעגט דער איד (אַדער דער גוי, אויב ס'איז ניט געווען קיין איד) : וואָס־אַס ?

"אין 17 מיליאָן יאָר אַרום וועט אונ־טערגיין די וועלט", — חזר'ט איבער דער פּראָפעסאָר.

"אַ, איך דאַנק אין זיבענ מיליאָן יאָר אַרום", — מאַכט יענער אַ באַ־רואיקטער, — "אבי איך האָב זיך דער־שראָקן : מיר האָט אויסגעראַכט אַז איך דאָנק אין זיבן מיליאָן יאָר אַרום".

נו, איך קאָן איצט אויסגאַנען די נוטע בשורה, אַז מיר האָבן טאַקע נאָר ניט וואָס צו שרעקן זיך, — אפילו אין זיבענ מיליאָן יאָר אַרום וועט די וועלט אויך ניט אונטערגיין.

אַזוי פאַרלייערט דין אינדרוש, דער באַרימטער מרה־שחורה'דיקער נקי, וועלכער זעט תמיד פאַראויס אַלעריליי שלעק פאַר דער וועלט, און ער, דער גרעסטער פּעסימיסט וואָס די וועלט האָט, גלייבט נים, אַז די וועלט וועט אונטערגיין, — קאָנט אַי זיך אויף אים פאַרלאָזן : ווען עס וואָלט געווען אַ נעפאַר פון אונטערגאַנג, וואָלט דער "מרה־שחורה'דיקער דין" דאָס דער־שעקט אפילו פאַר אַ מחלל פון הונ־דערט מיליאָן יאָר.

* * *

לייען איך, אַז זי באַפעלקערונג פון ארץ־ישראל, ליט דעם לעצטן צענזוס, איז נעוואַקסן פון דריי־פערטל מיליאָן אין 1922, צו איבער אַ מיליאָן אין 1931.

פּראָפּאָרציאָנעל איז די אידישע באַ־פעלקערונג, האָבן זיך געוואַקסן פאַר דער צייט מער, ווי די ענגלישע. אַנדער דאָך זיינען דאָרטן אַף אַלץ אַן ערך פון 184 טויזנט אידן צו איבער 800 טויזנט אַראַבער.

זאָל עס כסדר גיין אַזוי, וועט די אַר־דישע באַפעלקערונג אַלץ וואַקסן און פּראָפּאָרציע, בין זי וועט ווערן אַ מער־הייט.

דאָס וועט טאַקע דאַרפן געדויערן, אויב אַלץ זאָל גיין ווי עס גייט, עס־כאָטש מיליאָן יאָר, און ווען די אידן וועלן דערגרייכן דעם אידעאַל כעב פון אַ מערהייט, וועט די באַפעלקערונג פון ארץ ישראל שוין האַלטן אין די ווייטע בילדערן.

אָבער וואָס האָבן מיר קיין צייט ניט ? די וועלט גייט נאָך ניט אונטער!

* * *

דער סאַציאַליסט האָלט אַלץ מער און מער אין אַראַוירדלאַכט ווערן. אין נאָך דער מלחמה אין זיינען די סאַציאַליסט־שע פּאַרטייען אַריין אין די פּערלאַרן און האָבן זיך אין אַ סך לענדער אויסגע־פּוצט אין מיניסטר־ישע שטעלונגען.

גיט עס אַ נאָנג. מען "דעפּאַרטירט" אין מען גייט מיטן "לאָנג אַבער זי־כערן" וועט צום סאַציאַליזם. דאָ מוז ניצ'פאַלן אין עלעקטריש סקאַנ־ציע. דאָ נאַציאָנאַליזירט מען אייזנבאַ־ן.

אפילו דאָס מאַקדאָנאַלד, אין דער שפּיץ פון אַ קאַנסערוואַטיווער דער־רונג, גלייבט נאָך אַלץ שטאַרק אין נאַ־ציאָנאַליזאַציע. ער זאָגט בלויז, דייטלי־דיק אין דער דאָקטורירס שפּראַך (ער האָט דאָך אַפּגעקריגן "אַ דאָקטאָרס נאַ־דאָס"), אַז גוטע מעדיצין טאָר מען ניט טרינקען פרעמדלענדישן, נאָר מען דאַרף אַריינעמען טראָפּנווייז.

און כדי דער חולה זאָל זיך חלילה ניט פאַרסמ'ען מיט דער מעדיצין, העלפן דערווייל די סאַציאַליסטן אַר־מעטוס צו אַפּרוטן דעם עקזיסטירנ־דיקן קאַפּיטאַליסטישן דעזיעס, הייליג־דיק זיינע וואָנדער.

וועט עס אפשר לויט דעם דאָזיקן פאַנערעס, ווי דר. סאַציאַליסט האָט דאַרפן געוועזענען מאַכט דאַרפן געוועזענען יאָרן, אייר דער סאַציאַליזם וועט פאַרווירק־לאַכט ווערן.

אָבער וואָס האָבן מיר קיין צייט ניט ? די וועלט גייט ניט אונטער!

* * *

איך ווייס ניט, צי איר געדיינקט אַלע נסים וואָס דער 5יאָריקער סאַווע־טישער פּלאַן האָט צוגעזאָגט, — דער־כאָ איר אייך, אַז סאַוועטלאַנד האָט שוין לענדער אין פּראָדוקציע.

נו ? אוואָדע : דער פּלאַן האָט דער־גרייכט זיין ציל נאָך איידער די 5 יאָר זיינען דורכגעגאַנגען. סאַוועט רוס־לאַנד פּראָדוצירט איצט מער אויל, ווי דייטשלאַנד: מער אייזן, ווי איטאַליע, און מער ברויט ווי ענגלאַנד.

די באַפעלקערונג איז נאָך אַלץ חנו־נערדיק, נאָקאָס און באַרועהיק ? האָט ניט קיין קראַכזן און קיין טשוועקעס ? האָט נערויד : נאָך אַ פּלאַן, נאָך אַ פּלאַן — — —

די וועלט גייט דאָך נאָך ניט אונ־טער!

* * *

שוין וויפל מאָל האָט מען אונז פאַר די לעצטע יאָר אָנגעזאָגט די נוטע בשורה, אַז די מאָראַל פּראָספּעריטעט שטייט מיר זיך אַן באַרן אין שפּע.

און ס'איז אַלץ צרות. די בענק זאָגן טאַקע, אַז זיי האָבן אַ סך געלט אין זייערע קאַסעס, אָבער מיר מיט אויך קאָנען מיט דעם ניט צאָלן קיין דיר־נעלט און ניט קויפן קיין שיפלאַד די קינדער.

אָבער וואָס איז דאָ צו איילן זיך ? וואָס האָט אַיר טאַקע קיין צייט ניט ? פּאַרציט דעם נאַרטל אויף די הויזן און וואַרט, ביז די פּראָספּעריטעט וועט

ענגלישע לאָרדן פאַרלאַנגען אַן "אייזערנע האַנט" אין אינדיע

לאָנדאָן, נאָוו. 25. — שטרייטנע מיטלען צו באַרואיקן אינדיע, איינשלי־סנדיק די דעפּאָרטאַציע פון גאַנדי, אויב ער וועט צוריקקערנדיק זיך אַהיים ווידער אָנפאַנגען זיין אומגעהאָרזאַמקייט פּראָפּאַגאַנדע.

לאָרד לאַמינגטאָן, אונטער־סעקרעטאַר פאַר אינדישע ענינים, האָט דערקלערט פאַרן לאָרדן הויז, אַז זייער אַן ערנסטע לאַגע עקזיסטירט אין אינדיע, צוליב די טעראָריסטישע אַקטיוויטעטן געצילט קעגן דער בריטישער הערשאַפט. ער האָט דערקלערט, אַז די רעגירונג אין אַנטשלאָסן אונטערצודריקן טעראָריזם.

לאָרד בערנטספאָרד האָט דערקלערט, אַז זינט גאַנדי האָט אָנגעפאַנגען זיין אומגעהאָרזאַמקייט קאַמפּיין, זיינען אַמוויניקסטנס צוועלף ענגלישע אין אינדיע דערמאָרדעט געוואָרן אָדער זיי־נען מערדערלאַך אַטאַקירט געוואָרן.

אַ ווינער אוניווערסיטעט קאָן פאַרלירן אַמעריקאַנער פילאַנטראָפּן

וועלן ניט געבן קיין געלט, אויב אַנטיסעמיטן וועלן בושעווען

ספּעצ. טעלעג. צו ד. א. זז. פון "איטא"

ווין, נאָוו. 25 (איטא). — אַ אידי־שע מאַסן־פאַרזאַמלונג צו פּראָטעסטירן ק